

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 81
UDC 82
UDC 008

ISSN 2545-3998

ПАЛИМПСЕСТ

МЕЃУНАРОДНО СПИСАНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИЧКИ, КНИЖЕВНИ
И КУЛТУРОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

PALIMPSEST

INTERNATIONAL JOURNAL FOR LINGUISTIC, LITERARY
AND CULTURAL RESEARCH

PALMK, VOL 4, NO 7, STIP, 2019

ГОД. IV, БР. 7
ШТИП, 2019

VOL. IV, NO 7
STIP, 2019

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

Год. 4, Бр. 7
Штип, 2019

Vol. 4, No 7
Stip, 2019

PALMK, VOL 4, NO 7, STIP, 2019

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип,

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Ранко Младеноски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

Виктор Фридман, Универзитет во Чикаго, САД
Толе Белчев, Универзитет „Гоце Делчев“, С. Македонија
Нина Даскаловска, Универзитет „Гоце Делчев“, С. Македонија
Ала Шешкен, Универзитет Ломоносов, Руска Федерација
Олга Панкина, НВО Македонски културен центар, Руска Федерација
Георгета Раца, Универзитет Банат, Романија
Астрид Симоне Грослер, Универзитет Банат, Романија
Горан Калоѓера, Универзитет во Риека, Хрватска
Дејан Дуриќ, Универзитет во Риека, Хрватска
Шандор Чегледи, Универзитет во Панонија, Унгарија
Ева Бус, Универзитет во Панонија, Унгарија
Хусејин Озбај, Универзитет Гази, Република Турција
Зеки Ѓурел, Универзитет Гази, Република Турција
Елена Дараданова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Бугарија
Ина Христова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Бугарија
Џозеф Пониах, Национален институт за технологија, Индија
Сатхарај Венкатесан, Национален институт за технологија, Индија
Петар Пенда, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Данило Капасо, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Мета Лах, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Намита Субиото, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Ана Пеличер-Санчез, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Мајкл Грини, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Татјана Ѓурин, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Диана Поповиќ, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Жан Пол Мејер, Универзитет во Стразбур, Република Франција
Жан Марк Веркруз, Универзитет во Артуа, Република Франција
Регула Бусин, Швајцарија
Натале Фиорето, Универзитет во Перуца, Италија
Оливер Хербст, Универзитет во Вурцбург, Германија

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

PUBLISHED BY

Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip,

EDITOR-IN-CHIEF

Ranko Mladenoski

EDITORIAL BOARD

Victor Friedman, University of Chicago, USA

Tole Belcev, Goce Delcev University, N. Macedonia

Nina Daskalovska, Goce Delcev University, N. Macedonia

Alla Sheshken, Lomonosov Moscow State University, Russian Federation

Olga Pankina, NGO Macedonian Cultural Centre, Russian Federation

Georgeta Rata, Banat University, Romania

Astrid Simone Grosler, Banat University, Romania

Goran Kalogjera, University of Rijeka, Croatia

Dejan Duric, University of Rijeka, Croatia

Sándor Czeglédi, University of Pannonia, Hungary

Éva Bús, University of Pannonia, Hungary

Husejin Ozbaj, GAZI University, Republic of Turkey

Zeki Gurel, GAZI University, Republic of Turkey

Elena Daradanova, Sofia University "St. Kliment Ohridski", Bulgaria

Ina Hristova, Sofia University "St. Kliment Ohridski", Bulgaria

Joseph Ponniah, National Institute of Technology, India

Sathyaraj Venkatesan, National Institute of Technology, India

Petar Penda, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina

Danilo Capasso, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina

Meta Lah, University of Ljubljana, Republic of Slovenia

Namita Subiotto, University of Ljubljana, Republic of Slovenia

Ana Pellicer Sanchez, The University of Nottingham, United Kingdom

Michael Greaney, Lancaster University, United Kingdom

Tatjana Durin, University of Novi Sad, Republic of Serbia

Diana Popovic, University of Novi Sad, Republic of Serbia

Jean-Paul Meyer, University of Strasbourg, French Republic

Jean-Marc Vercrey, Artois University, French Republic

Regula Busin, Switzerland

Natale Fioretto, University of Perugia, Italy

Oliver Herbst, University of Wurzburg, Germany

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Драгана Кузмановска
Толе Белчев
Нина Даскаловска
Билјана Ивановска
Светлана Јакимовска
Марија Леонтиќ
Јована Караникиќ Јосимовска

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Даница Гавриловска-Атанасовска (македонски јазик)
Весна Продановска (англиски јазик)
Толе Белчев (руски јазик)
Билјана Ивановска (германски јазик)
Марија Леонтиќ (турски јазик)
Светлана Јакимовска (француски јазик)
Јована Караникиќ Јосимовска (италијански јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров

АДРЕСА

ПАЛИМПСЕСТ

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А
п. фах 201
МК-2000 Штип, С. Македонија

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

Меѓународното научно списание „Палимпсест“ излегува двапати годишно во печатена и во електронска форма на посебна веб-страница на веб-порталот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Трудовите во списанието се објавуваат на следните јазици: македонски јазик, англиски јазик, германски јазик, француски јазик, руски јазик, турски јазик и италијански јазик.

Трудовите се рецензираат.

EDITORIAL COUNCIL

Dragana Kuzmanovska
Tole Belcev
Nina Daskalovska
Biljana Ivanovska
Svetlana Jakimovska
Marija Leontik
Jovana Karanikik Josimovska

LANGUAGE EDITORS

Danica Gavrilovska-Atanasovska (Macedonian language)
Vesna Prodanovska (English language)
Tole Belcev (Russian language)
Biljana Ivanovska (German language)
Marija Leontik (Turkish language)
Svetlana Jakimovska (French language)
Jovana Karanikik Josimovska (Italian language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov

ADDRESS

PALIMPSEST

EDITORIAL COUNCIL

Faculty of Philology
Krste Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip, N. Macedonia

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

The International Scientific Journal “Palimpsest” is issued twice a year in printed form and online at the following website of the web portal of Goce Delcev University in Stip: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Papers can be submitted and published in the following languages: Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish and Italian language.

All papers are peer-reviewed.

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

13 ПРЕДГОВОР

Намита Субиото, уредник на „Палимпсест“

FOREWORD

Namita Subiotto, editor of “Palimpsest”

ЈАЗИК / LANGUAGE

17 Александра Лазаревска, Виолета Јанушева

ТУЃИТЕ ЗБОРОВИ И ЗАЕМКИТЕ ВО НОВИНАРСКИОТ ПОТСТИЛ
НА МАКЕДОНСКИОТ СТАНДАРДЕН ЈАЗИК

Aleksandra Lazarevska, Violeta Janusheva

THE FOREIGN AND THE LOANWORDS IN THE JOURNALISTIC
SUBSTYLE OF THE MACEDONIAN STANDARD LANGUAGE

27 Tuba Uzun

UYGUR DÖNEMİ ESERLERİNDE DUYGUSAL YAKINLAŞMA VE
UZAKLAŞMA GÖSTERGELERİ (FİLLER)

Tuba Uzun

SIGNS OF INTIMACY AND DISAGREEMENT IN TEXTS OF
UYGHUR PERIOD

35 Julian Vasseur

EMPHASE ET EXPRESSIVITÉ DANS LES ÉCHANGES
CONVERSATIONNELS BILINGUES NÉPALI-ANGLAIS

Julian Vasseur

EMPHASIS AND EXPRESSIVITY IN THE DAILY SPEECH
OF NEPALI-ENGLISH BILINGUALS

47 Constantin Ntiranyibagira

LA LEXICALISATION INTRAVERBALE DES FORMES TRANSITIVES
EN KIRUNDI. CAS DES AFFIXES RÉFLÉCHI ET APPLICATIF

Constantin Ntiranyibagira

INTRA-VERBAL LEXICALIZATION OF TRANSITIVE FORMS IN
KIRUNDI. THE CASE OF REFLEXIVE AND APPLICATIVE AFFIXES

55 Abraham Mahoubé Olou

TYPOLOGIE DES PRÉFIXES EN FRANÇAIS

Abraham Mahoubé Olou

TYPOLOGY OF PREFIXES IN FRENCH

65 Наџи Селими
ЈАЗИКОТ И КУЛТУРАТА ВО ДИЈАСПОРАТА – ИСТРАЖУВАЊЕ
СПРОВЕДЕНО КАЈ ДЕЦАТА СО МАКЕДОНСКО ПОТЕКЛО ВО
ШВАЈЦАРИЈА
Naxhi Selimi
CULTURAL FACTORS IN LANGUAGE LEARNING – A STUDY ON
CHILDREN OF MACEDONIAN ORIGIN IN SWITZERLAND

77 Марија Соколова
СПОРЕДБЕНА АНАЛИЗА НА ИСТИ СТИМУЛУСИ ОД
МАКЕДОНСКИОТ АСОЦИЈАТИВЕН РЕЧНИК СО ДРУГИ
АСОЦИЈАТИВНИ РЕЧНИЦИ
Marija Sokolova
COMPARED ANALYSIS OF THE SAME STIMULUS FROM THE
MACEDONIAN ASSOCIATIVE DICTIONARY WITH OTHER
ASSOCIATIVE DICTIONARY

КНИЖЕВНОСТ / LITERATURE

89 Danijela Kostadinović
SYMBOLISM AND MUSICAL ASPECTS OF WIND IN THE SHORT
STORY “ZURLO’S MOST BEAUTIFUL DAY” BY ZHIVKO CHINGO

97 Konan Koffi Syntor
ACTION DANS LA RESACA DE JUAN MARSÉ, QUELLES
ATTRIBUTIONS AUX PERSONNAGES ?
Konan Koffi Syntor
ACTION IN LA RESACA BY JUAN MARSÉ, WHAT ATTRIBUTIONS
TO THE CHARACTERS?

111 Марија Ѓорѓиева Димова
„ОНТОЛОШКИ СКАНДАЛ“: ИГРИТЕ СО ГРАНИЦИТЕ ПОМЕЃУ
СВЕТОВИТЕ И ТЕКСТОВИТЕ
Marija Gjorgjieva Dimova
“ONTOLOGICAL SCANDAL”: GAMES WITH BOUNDARIES BETWEEN
WORLDS AND TEXTS

123 Даниела Андоновска-Трајковска
ХРОНОТОПИТЕ ВО ПЕШНАТА „МИКЕЛАНЏЕЛО“ ОД БОРЧЕ ПАНОВ
Daniela Andonovska-Trajkovska
THE CHRONOTOPES IN BORCHE PANOV’S LYRICAL POEM TITLED
“MICHELANGELO”

- 137 Maguette Dieng**
LA GUERRE EN AFGHANISTAN DANS MUSICA PARA FEOS DE
LORENZO SILVA : ENTRE DENONCIATION ET HOMMAGE
Maguette Dieng
THE WAR IN AFGHANISTAN IN "MUSICA PARA FEOS" BY
LORENZO SILVA: BETWEEN DENUNCIATION AND TRIBUTE
- 151 Ben Hamou Malak**
LANGUE ET THÉÂTRALITE DANS UN CAPTIF AMOUREUX DE
JEAN GENET
Ben Hamou Malak
LANGUAGE AND THEATRICALITY IN UN CAPTIF AMOUREUX
BY JEAN GENET
- 161 Samia Boudaa**
EFFET DE PALIMPSESTE DANS LE ROMAN LE VILLAGE DE L'ALLEMAND
OU LE JOURNAL DES FRERES SCHILLER DE BOUALEM SANSAL
Samia Boudaa
EFFECT OF PALIMPSEST IN THE NOVEL LE VILLAGE DE L'ALLEMAND
OU LE JOURNAL DES FRÈRES SCHILLER BY BOUALEM SANSAL
- 171 Славчо Ковилоски**
НАСЛЕДНИЧКАТА НА ХОМЕР: ДАФИНА ОД СЕЛО ПРОСЕНИК,
СЕРСКО
Slavcho Koviloski
SUCCESOR OF HOMER: DAFINA FROM THE VILLAGE OF PROSENIK,
SERRES AREA
- 183 Марија Леонтиќ**
ПОЕТСКИОТ ВИД ГАЗЕЛ ВО РАМКИТЕ НА ОСМАНЛИНСКАТА
ДИВАНСКА КНИЖЕВНОСТ
Marija Leontik
THE POETIC TYPE GAZEL IN THE OTTOMAN DIVAN LITERATURE
- 195 Rabie Ruşid**
DOĞU MAKEDONYA İŞTİP YÖRESİNİN YÖRÜK MASALLARINDA
FORMEL UNSURLAR
Rabie Rushid
THE FORMAL ELEMENTS RESEARCH OF YORUKS TALE
- 203 Славица Урумова-Марковска**
ДОМОТ КАКО ТРАДИЦИЈА ВО РАСКАЗИТЕ НА МАЏУНКОВ
Slavica Urumova–Markovska
HOME AS A TRADITION IN THE STORIES OF MADZUNKOV

- 213 Danijela Mišić**
HEMINGWAY'S MAN IN STRUGGLE WITH THE SEA AND HIMSELF

КУЛТУРА / CULTURE

- 221 Стојанче Костов**
„ТЕШКОТО“ – СИНОНИМ ЗА ТЕШКО ОРО ОД ТИПОТ НА „ЛЕСНОТО“
Stojance Kostov
THE DANCE TESHKOTO (THE HARD ONE) – A SYNONYMUS OF A
HARD DANCE FROM THE TYPE OF LESNOTO (THE EASY ONE)

- 229 Катерина Деспот, Екатерина Намичева, Михаил Намичев**
ВЛИЈАНИЕТО НА МЕБЕЛОТ ВРЗ КУЛТУРОЛОШКИОТ АСПЕКТ НА
СТАНБЕНИОТ ПРОСТОР ВО ПРВАТА ПОЛОВИНА НА 20 ВЕК
Katerina Despot, Ekaterina Namiceva, Mihail Namicev
CULTURAL ASPECT IN THE APPLICATION OF FURNITURE IN THE
INTERIORS OF SKOPJE'S PALACES FROM THE FIRST HALF OF THE 20TH
CENTURY

МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА / TEACHING METHODOLOGY

- 241 Silvana Neshkovska**
THE “WELFARE” OF ENGLISH COLLOCATIONS AT THE HANDS OF
MACEDONIAN STUDENTS OF ENGLISH

- 251 Veronika Kareva**
COMMUNICATIVE COMPETENCE OF ENGLISH TEACHERS

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

- 263 Лидија Тантуровска**
ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ЗА ЈАЗИЧНИТЕ ГРЕШКИ ПО
МОРФОЛОГИЈА КАЈ УЧЕНИЦИТЕ ВО ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
ОД МАРИЈА ГРКОВА
Lidija Tanturovska
DOCTORAL DISSERTATION OF MORPHOLOGICAL ERRORS MADE BY
STUDENTS IN PRIMARY EDUCATION BY MARIJA GRKOVA

- 273 Ранко Младеноски**
ЗНАЧЕЊЕТО НА КНИЖЕВНИОТ ТЕКСТ КАКО ПРОЦЕС
Ranko Mladenoski
SIGNIFICANCE OF THE LITERARY TEXT AS A PROCESS

---

287 ДОДАТОК / APPENDIX

ПОВИК ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ТРУДОВИ
ВО МЕЃУНАРОДНОТО НАУЧНО СПИСАНИЕ „ПАЛИМПСЕСТ“
CALL FOR PAPERS
FOR THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “PALIMPSEST”

ПРЕДГОВОР

Ми претставува чест да бидам член на меѓународниот Уредувачки одбор на „Палимпсест“, меѓународно списание за лингвистички, книжевни и културолошки истражувања, иницирано и формирано на Филолошкиот факултет во Штип пред три години, а ми претставува и особена чест да учествувам со предговор за седмиот број.

Од првата година па до сега списанието излегува редовно во два броја годишно со широк спектар на трудови од сите предвидени рубрики („Јазик“, „Книжевност“, „Култура“, „Методика на наставата“, „Прикази“), со автори од разни земји и од различни истражувачки профили. Објавувањето на списанието во електронска форма е многу важно, бидејќи овозможува побрза дистрибуција и отворен пристап, а со тоа и поширок круг на читателска публика како и поголеми можности за примена на резултатите од објавените трудови.

Во „Палимпсест“ бр. 7 има 25 трудови (12 оригинални научни трудови, 10 стручни трудови, 1 прегледен труд и 2 приказа) на автори од единаесет држави и тоа Македонија, Турција, Франција, Бурунди, Бенин, Швајцарија, Србија, Брегот на Слоновата Коска, Сенегал, Мароко, Алжир, напишани на македонски, англиски, француски и турски јазик. Трудовите ги пополнуваат сите рубрики на списанието. Квантитативно доминираат трудовите од рубриката „Книжевност“ (вкупно 12, а во нив се истражуваат дела на класици и на современи македонски, руски, турски, шпански, француски, алжирски, американски автори, како и народното творештво), следува рубриката „Јазик“ со 7 статии (истражувања од областа на следниве јазици: македонски, турски, француски, непалски, кирунди), 2 статии се посветени на културолошки истражувања (за етнокоролошките карактеристики на ората Тешкото и Лесното и за влијанието на мебелот врз културолошкиот аспект на станбениот простор во првата половина на 20 век во Скопје), 2 статии се од областа на методиката на наставата по англиски јазик, а списанието завршува со рецензијата за докторската дисертација за јазичните грешки поврзани со менливите зборови во македонскиот јазик кај учениците во основното образование од Марија Гркова и со освртот кон научно-литературната монографија на Венко Андоновски за книжевниот текст како процес.

Им честитам и им благодарам на авторите и на сите јазични редактори, рецензенти и соуредници за нивниот придонес кон оформувањето на седмиот број на списанието „Палимпсест“ на кое му посакувам што повеќе читатели!

Намита Субиото, уредник на „Палимпсест“

FOREWORD

I am honoured to be a member of the International Editorial Board of “Palimpsest”, an international journal for linguistic, literary and cultural research, initiated and established three years ago at the Faculty of Philology in Stip. It is also a great privilege to participate with the foreword of the seventh issue.

From the first year until now, the journal has been published twice a year on a regular basis, with a wide range of papers covering all of the sections (Language, Literature, Culture, Teaching Methodology and Book Reviews), created by authors from many different countries and various research profiles. Publishing a journal in electronic form is quite significant because it enables faster distribution and open access, thus enabling a wider circle of readership and greater opportunities for applying the results of the published papers.

In the 7th issue of “Palimpsest” there are 25 papers (twelve original scientific papers, ten theoretical papers, one review paper and two book reviews) by authors from eleven countries: Macedonia, Turkey, France, Burundi, Benin, Switzerland, Serbia, Ivory Coast, Senegal, Morocco, and Algeria, written in Macedonian, English, French and Turkish. The papers cover all the sections of the journal. The biggest number of papers belong to the Literature section (a total of twelve papers in which classical and contemporary Macedonian, Russian, Turkish, Spanish, French, and Algerian authors as well as folk arts are the subject of research), followed by seven papers in the “Language” section (with research conducted in the following languages: Macedonian, Turkish, French, Nepalese, Kirundi), two papers are dedicated to the cultural research (on the ethnocoreological characteristics of the folk dances “Teshkoto” and “Lesnoto” and the influence of furniture on the cultural aspect of housing space in the first half of the 20th century in Skopje), two papers are in the field of English language teaching methodology, and finally the journal concludes with a review of the doctoral dissertation on language errors related to inflected words in the Macedonian language among elementary school students by Maria Grkova as well as a review of the literary monograph written by Venko Andonovski on the literary texts as a process.

I congratulate and express my gratitude to all the authors and language editors, reviewers and co-editors for their contribution to the creation of the seventh issue of “Palimpsest”, wishing them a wider readership.

Namita Subiotta, *Editor of “Palimpsest”*

ЈАЗИКОТ И КУЛТУРАТА ВО ДИЈАСПОРАТА – ИСТРАЖУВАЊЕ СПРОВЕДЕНО КАЈ ДЕЦАТА СО МАКЕДОНСКО ПОТЕКЛО ВО ШВАЈЦАРИЈА

Наџи Селими

Универзитет за образовни науки Швиц, Швајцарија
naxhi.selimi@phsz.ch

Апстракт: Во оваа статија се презентираат избрани резултати на една пилот-студија¹ за лингвистичко-културната практика на учениците (N = 18) со македонско потекло во Швајцарија и влијанието на лингвистичко-културните ставови на нивните родители врз јазичните компетенции на нивните деца. Податоците собрани во 2012 и во 2016 година со помош на прашалници, интервјуа и форма на ученички текстови, се основа за ова истражување. Според податоците, македонските ученици анкетирани во Швајцарија не успеале да ги надминат недостатоците во пишаниот јазик при усвојување на германскиот како втор јазик, што го покажуваат на ниво на основно образование во текот на школувањето и на тој начин го напуштиле деветгодишното основно училиште со потпросечни вештини за пишан јазик. Првиот јазик – македонскиот јазик, од друга страна, покажува прогресија што се должи на поддршката на родителите, врсниците и, особено, наставата по јазикот на потеклото. И тука, нивните јазични вештини се под просек и може да се подобрат. Според нашите податоци, позитивните јазични ставови на родителите без таргетирана училишна поддршка од самиот почеток не се доволни за да бидат учениците успешни во усвојувањето на пишаниот јазик.

Клучни зборови: *билингвизам, мултикултура, транскултура, интеркултура, миграција, идентитет, Македонци.*

Вовед

Во едно повеќејазично мултикултурно општество (какво што постои, на пример, во Швајцарија) битно е секој поединец да може да го користи својот матичен јазик, да ја практикува својата култура и да не биде изложен на никаков притисок дека мора да се откаже од нив во корист на јазикот и културата на мнозинството. Подеднакво е битно да не се одбиваат јазикот и културата на земјата на живеење „и луѓето да не се [затвораат] во својата матична куќичка како полжави, односно во едно паралелно општество“. (Abdelilah-Bauer, 2008, стр. 184; Friesenhahn, 1988, стр. 85).

Мноштвото јазици и култури и нивната интеракција во дадена средина создаваат корисен мост за заедничката иднина и во никој случај не би требало

¹ За повеќе детали види: Селими, Н (2019). Јазикот и културата. Скопје: МИ-АН.

да се посматраат како некаква „бариера меѓу луѓето“. (Hegele, 1986, стр. 161). Оттаму не смеат да се негираат „културните влијанија во животната средина на детето“ (Hegele, 1986, стр. 161), бидејќи дете кое расте во билингвална средина „рано создава силна емоционална врска со два или повеќе јазици“. (Abdelilah-Bauer, 2008, стр. 65). Овие деца се чувствуваат во двата јазици и култури како „луѓе, кои се и таму и ваму“. (Nodari & De Rosa, 2003, стр. 21). Покрај тоа, културната разноликост на секој поединец претставува „битно обележје кое го зајакнува идентитетот и тоа е дел од ЕУ-граѓанството дефинирано во Договорот од Маастрихт“. (Krüger-Potratz, 2002, стр. 5).

Предмет

Предмет на истражување е начинот на кој доселеничките семејства од Македонија, односно децата кои растат во германските кантони во Швајцарија, го восприемаат и интерпретираат своето јазично и културно секојдневие. Истражувачките размислувања, притоа, се раководени од претпоставката дека причините за различните ситуации и успехот во учењето на учениците со македонско потекло, (пред сè условени со степенот на нивното усвојување на германскиот јазик на кој се одвива наставата), примарно треба да се бараат во нивната семејна структура (во семејниот однос кон македонскиот јазик и култура, односно кон германскиот јазик/швајцарскиот дијалект и култура), а помалку во секојдневните фактори, каква што е на пример социјалната оптовареност. Со тоа е поврзано и прашањето на кој начин мајчиниот јазик (македонскиот) ѝ припаѓа на клучната област на културниот и социјалниот идентитет на оваа јазична група, т.е. како Македонците го изразуваат својот идентитет преку јазикот што го користат и преку примената на различните јазични репертоари. Натаму, предмет од централен интерес се интеркултурните и интердисциплинарните аспекти и нивното проследување од различни перспективи.

Цели

Целта на нашето истражување е: а) преку анализа на напишаните текстови како и избраните примери нагледно да се разјасни индивидуално различниот однос на писмената форма на јазичниот израз како и културните компетенции на македонските ученици и б) генерирање на можни хипотези кои може да се преиспитуваат со помош на варијабилни, како и да се понудат фундирани индиции во врска со можните регуларности во истражуваните подрачја.

Привремени хипотези

Хипотеза 1: Колку е попозитивен ставот на македонските ученици и нивните родители во однос на двете култури и јазици (македонскиот – германскиот), толку е поголем учинокот во учењето на јазикот кај учениците.

Хипотеза 2: Колку е попозитивен односот на двете култури и колку е почест контактот со двата јазика, толку е подобра сликата што се создава за сопствената култура и (попродуктивни) познавања на двата јазика (македонски и германски) на македонските ученици. Тоа значи дека

учениците со висок степен на разбирање на сопствената култура и јазик како и висок степен на разбирање на јазикот и културата на „другиот“, повеќе ги почитуваат своите јазично-културолошки компетенции и создаваат диференцирани текстови.

Прашања

1. Како учениците со македонско потекло кои растат во Швајцарија генерално се однесуваат кон двете култури, односно кон двата јазика (македонски – швајцарскиот дијалект на германскиот), т.е. дали постојат културолошки фактори кои влијаат врз нивната состојба на учење?
2. Колку многу ставовите на учениците во однос на македонската и швајцарската култура и јазиците влијаат врз спецификите на нивните текстови?
3. Дали може разликите помеѓу индивидуалните јазични познавања (македонски – германски) да се објаснат со социокултурните и јазичните варијабилитети?

1. Теоретска позадина во врска со миграцијата, идентитетот и јазикот

1.1. Миграција

Општо земено, доселеништвото може да се подели во две групи: првата ја сочинуваат мигрантите од руралните подрачја и од слоевите на население со пониско образовно ниво, бегалци и луѓе без документи, чии деца имаат помали шанси за образовна и професионална кариера. Условено од процесот на глобализација на стопанството и науката, од друга страна, има и сè повеќе добро образувани доселеници кои главно потекнуваат од западните земји, и тие често се наоѓаат на водечки позиции и во земјата каде што мигрирале па на своите деца можат да им понудат најдобри можности за образование. (Rösch, 2017, стр. 62).

Што се однесува до децата и семејствата кои зборуваат македонски јазик, кои се во фокусот на интерес на овој напис, може да се констатира дека тие се иселиле претежно од економски причини. Социјалната, економската и политичката состојба, која се заостри со воените случувања од 90-тите години на 20 век, доведе до тоа многу македонски „гастарбајтери“ да ги повлечат своите семејства во Швајцарија за да сфатат подоцна дека привремената провизорна состојба станала трајна провизорна состојба. Меѓу најзначајните мотиви спаѓа и силната желба на овие родители да обезбедат подобра иднина за своите деца. „Други причини може да се најдат во надежта социјалните конфликти или индивидуалните кризи на идентитетот да се решат со менување на местото на живеење. Сознанијата за земјата која е цел – и покрај модерните информациски можности – често се недоволни. Освен тоа, претходно иселените лица често пати пренесуваат подобра слика за земјата којашто ги прифаќа од онаа што му соодветствува на нивното искуство“. (Adam & Inal, 2013, стр. 13).

Зависно од тоа колку многу се разликува матичниот јазик и култура од оној на земјата на миграцијата, тој разбирливо нема да може да им биде пренесен на децата онака како што би можел кога тие би се наоѓале во матичната земја, „зашто незабележливо секој кој живее во странство е под влијание на обичаите, вредносните претстави и традицијата на околината“. (Abdelilah-Bauer, 2008, стр. 61). Ова, секако, е предност за младите лица од доселеничките семејства, но сепак не значи дека тие безусловно му се прилагодени на постоечкиот јазично-културен хабитус на мнозинството во општеството и дека треба да ги напуштат јазикот и културата на нивните семејства, односно да ги практикуваат најмногу во приватниот семеен круг или за време на распустот во татковината на нивните родители: „Со тоа не се мисли на интеграција, значи на потрага по една нова целост, која поаѓа од почитта на сите членови на групата, туку овде станува збор за асимилација, за процеси на воедначување“. (Fuchs, 2017, стр. 112).

Кај македонските ученици, во овој контекст, треба да се забележи и користењето на кирилското писмо карактеристично за македонскиот јазик. (Avramovska, Nikolovska & Selimi, 2011, стр. 75). Сепак, учениците кои растат и се социјализираат во странство полесно комуницираат со јазикот и културата на нивната (нова) татковина. Тие притоа создаваат еден јазично-културен идентитет „кој се разликува како од оној на родителите, така и од оној на земјата-домаќин“ (Abdelilah-Bauer, 2008, стр. 61) – значи станува збор за трет хибрид кој ги обединува елементите на двата јазика и двете култури.

Во контекст на миграцијата, децата и адолесцентите покрај тоа што се стекнуваат со јазично-културните вредности на земјата од која потекнуваат, тие ги усвојуваат и јазично-културните вредности на земјата каде што живеат – а во дадениот пример тоа е Швајцарија. Ова им овозможува да се интегрираат во новата татковина и полесно да го креираат секојдневието. Интеграцијата на децата и адолесцентите Микхајл ја опишува на следниот начин: „Интеграцијата претставува способност за адаптација на родителите, кои го поддржуваат и му помагаат на своето дете да ги прифати доминантните вредности и норми; истовремено таа претставува способност на детето да се адаптира при 'потчинувањето' кон доминантните вредности и норми, или формулирано помалку драстично: нив да ги прифати“. (Mikhail, 2017, стр. 12). Целта е да не се сфаќа присвојувањето на овие вредности и норми едноставно како некое мигновено случување и да не се мисли дека децата и адолесцентите мораат да следат одредени мостри на однесување. „Многу е побитно, по повод некоја одредена ситуација, секогаш да се појават и други вредносни аспекти и други прашања за нормите“. (Mikhail, 2017, стр. 17-18). Резимирајќи, би констатирале дека миграцијата претставува подрачје што нè засега сите и дека таа во никој случај не смее да се третира како маргинална појава или своевидна дигресија при објаснувањето на комуникацијата во општеството. Таа претставува „еден од централните мотори за менување на нашето општество“. (Karakaşoğlu, 2013, стр. 91).

1.2. Културен идентитет во миграциски контекст

За Ауернхајмер (Auernheimer, 1990, стр. 117) културниот идентитет не е статички конструкт, туку процес на создавање кој зависи од моменталните животни услови и од процесот на индивидуализација на единката. Културниот идентитет, според Тромсдорф, се гради со разликување од другите културни групи и се зајакнува преку социјалните процеси. (Trommsdorff, 2000, стр. 410). Ленхард го означува културниот идентитет како однос меѓу индивидуите и одредена социјална структура. (Lenhardt, 1990, стр. 194). За Ризен човечкиот идентитет е партикуларен и прави разлика меѓу припадност и разграничување. Оваа диференцијација меѓу внатре и надвор е варијабилна. „Најпрво припадноста се дефинираше како нешто природно, истовремено и 'објективно' – преку критериумите на сродност, потекло и јазик. Подоцна беа додадени неприродните критериуми за културолошката припадност, како на пример религијата“. (Rüsen, 1996, стр. 143). Оттаму следи дека промената на колективниот идентитет не е самоволен, туку добро обмислен развоен процес, кој опфаќа надворешни фактори како што се образованието на социјалните слоеви, проширувањето на пазарните односи и внатрешните фактори на субјективното креирање на идентитетот. (Rüsen, 1996, стр. 144).

Франц Хамбургер, пак, критички го посматра поимот идентитет, зашто преку мешањето на културните, колективните и националните идентитетски карактеристики се овозможува „притаено заменување на поимот општество со категориите на различните заедници“. (Hamburger, 2012, стр. 70). Оттука произлегуваат два вида читање на поимот идентитет: „Соучеството на поединецот во колективниот идентитет му обезбедува припадност, а едновремено и потчинетост; додека исклучувањето на секогаш другиот, неидентичниот, е втората страна“. (Hamburger, 2012, стр. 70).

Резимирајќи ги наведените утврдувања може да се констатира дека поимот идентитет е полн со нијанси и е комплексен, бидејќи бројните поимни елементи се наоѓаат во тесен меѓусебен сооднос, влијаат еден врз друг и делумно се дифузни. Од наведените дефиниции може да се изведе заклучокот дека културното создавање на идентитетот на една индивидуа е поврзано со колективниот идентитет на одредена група. Впрочем, индивидуалниот идентитет може и да ги надмине границите на колективот и на креативен начин се збогатува со елементите од другите колективни идентитети. На тој начин културниот идентитет како конструкт е мошне динамичен и може да се надградува. Во него се содржани бројни изрази: реалност за надворешниот и за внатрешниот свет, субјективна и објективна свест или културолошка реалност за минатото, сегашноста и иднината. Културниот идентитет претставува составен дел на вкупниот развој на индивидуата и настанува преку контактите со другите културни идентитети или поточно: преку преземањето на елементи од другите културни идентитети, континуирано се трансформира, проширува и збогатува.

1.3. Јазикот и идентитетот

Со помош на јазикот се изразуваат културните вредности на една група или заедница. Освен тоа, јазикот претставува симбол на соодветната

култура и неа ја отелотворува. „Нашите јазични форми ни ги нудат најзначајните репрезентативни медиуми, од една страна, како изразен репертоар на нашата културолошка меморија, а од друга страна, се важни и за нашето комуникативно дејствување“. (Gansen, 2011, стр. 166).

Јазикот значи припадност, тој е заедничкиот свет на одредена група. На индивидуата тој (јазикот) ѝ нуди самодоверба да се изрази во сета своја диференцираност. Во оваа смисла Рајнхард Кал ги потенцира, пред сè, групите и институциите како две неминовни подрачја на припадност, кои на индивидуата ѝ создаваат чувство на безбедност. „Тие даваат сигурност, ги овозможуваат чекорите кои водат кон неизвесното, за да се осмелиме кон нешто ново. А тоа секогаш значи и човек самиот да се осмели и да ризикува“. (Kahl, 2017, стр. 90).

Јазикот, културата, идентитетот, етносот и претставите на еден човек во врска со неговите односи кон другите луѓе, кон себеси и кон природата, поставуваат специфични барања во однос на ориентацијата и се дел од свеста којашто, пак, зависи од практиката и го репрезентира светот со помош на внатрешните слики. (Auernheimer, 1990, стр. 111; Hoffmann, 2008, стр. 138). Јазикот го поврзува човекот со неговите сеќавања за детството, со неговиот семеен историјат и тој е централен елемент на личноста и на културниот идентитет. (Abdelilah-Bauer, 2008, стр. 57).

Може да се заклучи дека во едно повеќејазично или мултукултурно општество е значајно секој поединец да може да ги користи јазикот и културата на своето потекло и да не биде изложен на притисокот да се откаже од нив во прилог на мнозинскиот јазик и мнозинската култура. Исто така е мошне битно да не се одбиваат јазикот и културата на земјата-домаќин. (Abdelilah-Bauer, 2008, стр. 184; види исто и Friesenhahn, 1988, стр. 85).

2. Методи

Од научно-теориска гледна точка нашата пилот-студија методолошки примарно го следи квалитативниот истражувачки пристап. Бидејќи поради собирањето на податоците беа применети како интервјуата, така и анкетните листови, тука попрво станува збор за еден граничен случај на методско поврзување (во однос на објаснувањето за изборот на методот види: Punch, 2009, стр. 333). Поврзувањето на аспектите на квалитативниот и на квантитативниот метод е можно, па дури и има смисла, бидејќи транскрибираните интервјуа може содржинско-аналитички да се соединат и да се евалуираат со помош на квантитативно ориентираните системи на категории. Притоа станува збор за поврзување на методски тенденции. (Burzan, 2016, стр. 15). Тоа значи дека експериментот, кој важи за прототип на квантитативното истражување, и етнографијата, која се смета за прототип на квалитативното истражување, секако може да се комбинираат и да се обединат во еден заеднички истражувачки дизајн. (Schramm, 2016, стр. 51-52). Оттаму, од соединувањето на квантитативната и квалитативната парадигма произлегува т.н. поим „mixed methods“. Комбинираниот метод овозможува да се стават во меѓусебен сооднос квалитативните и квантитативните делови. (Schramm, 2016, стр. 54).

Во овој труд се претставени предностите и недостатоците на двата истражувачки методи кои, наместо да се конфронтираат еден со друг, се обединуваат во единствен истражувачки инструмент кој го користиме при обработката на податоците и тоа поврзано со контекстот и целесообразно. (Schneider, 1992, стр. 170-171). Во прилог на методската отвореност во нашиот случај говори фактот што соодветноста на методскиот инструмент зависи од поставеното прашање. (Burzan, 2016, стр. 19; Kuckartz et al., 2008, стр. 71).

2.1. Истражувачко поле и прибирање податоци

Во овој проект учествуваа 20 семејства со македонско потекло и нивните деца кои живеат во германско-јазичните кантони. Критериум за делување беше нивните деца израснати во Швајцарија да се на училишна возраст (од 4 одделение) и покрај регуларната настава да посетуваат и дополнителна настава по јазикот на нивното потекло. Половата распределба во штих-пробата е прилично рамномерна, половина од нив се девојчиња, половина се момчиња. Овој состав е случаен; при изборот на штих-пробата полот не претставуваше услов.

Учениците пишуваа во 2012 година по два текста и во 2016 година по еден текст на македонски и на германски јазик. Зададената писмена задача се однесува на специфичните аспекти на двете култури и соодветните јазици (македонски и швајцарската варијанта на германскиот јазик). Притоа, за текстуалната анализа во прв план е поставена случајната штих-проба на 6 ученички текстови. Исто така, во 2016 година дадоа интервју и учениците и нивните родители.

2.2. Инструменти

Прашалникот на германски јазик наменет за учениците со осумдесет точки е поделен во еднаесет области на прашања (А-К) и ги опфаќа јазичните и културните практики и ориентири на анкетираниите ученици во однос на сопствените ставови и на ставовите на нивните родители во однос на македонскиот и германскиот јазик, односно на македонската и германската култура. Во фокусот на научниот интерес на трудот, во прв план, се меѓујазичните и интеркултурните врски и со нив поврзаните идентитети. Стандардизираниот анкетен лист за родителите е на македонски јазик со четириесет и пет точки. Овој прашалник опфаќа демографски податоци, јазични институции и јазично-културни практики на нивните деца како и нивните сопствени ориентири и ставови во однос на македонскиот и швајцарскиот јазик, односно култура. Интервјуата, направени и снимени на македонски дијалект, во процесот на нивната транскрипција најнапред се преведени и запишани на стандарден германски јазик и преку херменевтската методолошка евалуација се резимираат во заклучоците од истражувањето.

3. Краток опис на резултатите и предлози за идни истражувања

Резултатите од овој труд може да се резимираат на следниот начин: родителите и учениците имаат позитивен однос кон двата јазици и двете култури (македонски – швајцарска варијанта на германскиот). За нив се

посебно значајни културните и јазичните вредности, посебно оние на македонската култура. Доказ за ова е фактот што овие ученици ја посетуваат дополнителната настава по македонски јазик и што активно ги негуваат двата јазика и двете култури. Родителите му придаваат големо значење на пренесувањето на јазичните и културните вредности на нивните деца кои растат во дијаспората, така што на пример ги прославуваат македонските празници. Еден од клучните сознанија е тоа дека и родителите и анкетираниите ученици повисоко ги проценуваат лексичките, односно писмените јазични компетенции на учениците отколку што тоа навистина е случај според направената анализа на текстовите. Ова сознание се потпира на аналогни студии (на пр. Schader, 2006; Dirim & Auer, 2004; Riehl, 2014; Hinnenkamp, 2005; за прагматичката компетенција на македонските студенти по германски јазик види: Кусевска, Ивановска & Даскаловска, 2017).

Резултатите од текстуалната анализа покажуваат дека учениците имаат недостатоци при пишувањето текстови посебно во однос на германскиот, но и во однос на македонскиот јазик. Поради тоа учениците од македонско потекло во оваа студија имаат потпросечни писмени резултати во однос на македонскиот и германскиот стандарден јазик.

Оттаму следи дека нашата почетна премиса (хипотеза): „Колку е попозитивен ставот на македонските ученици и нивните родители во однос на двете култури и двата јазика (македонски – швајцарска варијанта на германскиот), толку попозитивно тоа се одразува врз учењето на овие ученици“ на крајот не може сосема да се потврди: ако се земе предвид, на пример, квантитетот на наставните единици по дополнителната настава по македонски јазик (2-4 лекции неделно) и македонските текстови, тогаш може да се заклучи дека позитивниот однос на анкетираниите македонски родители и ученици во однос на двата јазика и двете култури може да има позитивни ефекти. Меѓутоа, ако се погледне соодносот меѓу резултатите од текстуалната анализа со оценките на родителите и учениците, тогаш треба да се констатира дека позитивниот став сам по себе не е доволен за успех при пишување на текстови. Анализираниите текстови јасно покажуваат дека учениците кои учествуваа во нашето истражување, во поглед на писменото изразување во двата јазика, имаат потпросечни резултати.

Нашата втора почетна хипотеза беше следната: „Колку е попозитивен односот кон двете култури и колку е почест контактот со двата јазика, толку се подобри претставите за сопствената култура и (продуктивните) јазични остварувања на македонските ученици. Тоа значи дека учениците со висока културна свест во однос на двете култури и двата јазика, ги проценуваат своите јазично-културни компетенции повисоко и продуцираат диференцирани текстови“. Нашите сознанија се во контрадикција со оваа хипотеза, бидејќи учениците своите јазични компетенции субјективно повисоко ги проценуваат отколку што тоа е случај според нашата текстуална анализа. Оттаму се потребни понатамошни истражувања во однос на сликата за себе, бидејќи на ова прашање не можеме на крајот да одговориме врз основа на нашите резултати.

Поаѓајќи од нашите сознанија посебно интересни и релевантни за идните истражувања би биле следните аспекти: Истражувачките прашања и сознанијата до кои дојдовме во нашата студија треба да бидат попрецизно расветлени преку една поголема штих-проба. На тој начин би можеле одредени резултати и квантитативно да се испитаат и да се истражат влијанијата на јазично-културните фактори врз јазичните, образовните и воспитните ставови. За таа цел треба да се спроведе една долгорочна студија. Треба да се појде од фактот дека јазично и културно поврзаните начини на однесување кај двојазичните деца, гледано на долги патеки, не остануваат стабилни, туку со зголемувањето на возраста тие стануваат варијабилни и течат динамички. Тие се прилагодуваат на развојната состојба на детето и на неговата социјализација.

Библиографија

- Abdelilah-Bauer, B. (2008). *Zweisprachig aufwachsen. Herausforderung und Chance für Kinder, Eltern und Erzieher*. München: Verlag C.H. Beck.
- Adam, H. & Inal, S. (2013). *Pädagogische Arbeit mit Migranten- und Flüchtlingskindern. Unterrichtsmodule und psychologische Grundlagen*. Weinheim & Basel: Beltz.
- Auernheimer, G. (1990). *Einführung in die interkulturelle Erziehung*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft.
- Avramovska, N., Nikolovska, Z. & Selimi, N. (2011). Mazedonisch. In B. Schader (Eds.), *Deine Sprache – meine Sprache. Handbuch zu 14 Migrationssprachen und zu Deutsch*. Zürich: Lehrmittelverlag, 69-75.
- Burzan, N. (2016). *Methodenplurale Forschung. Chancen und Probleme von Mixed Methods*. Weinheim & Basel: Beltz Juventa.
- Dirim, I. & Auer, P. (2004). *Türkisch sprechen nicht nur die Türken. Über die Unschärfebeziehung zwischen Sprache und Ethnie in Deutschland*. Berlin & New York: de Gruyter.
- Friesenhahn, G. J. (1988). *Zur Entwicklung interkultureller Pädagogik*. Berlin: Express Edition.
- Fuchs, M. (2017). Die Kulturschule als realisierte Integration. In F. Durczok, & S. Lichter (Eds.), *Integration als Bildungsaufgabe? Herausforderungen, Möglichkeiten, Chancen*. Baltmannsweiler: Schneider Hohengehren, 101-112.
- Gansen, P. (2011). Cultural Turn und Kindheitsforschung. Zur Erforschung von Kindern und Kindheit im Zeichen einer kulturwissenschaftlichen Wende. In J. Bilstein, J. Ecarius & Keiner, E. (Eds.), *Kulturelle Differenzen und Globalisierung. Herausforderungen für Erziehung und Bildung*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 157-174.
- Hegele, I. (1986). Muttersprachenunterricht und Deutschunterricht im Konzept einer interkulturellen Erziehung. In M. Borelli (Eds.), *Interkulturelle Pädagogik. Positionen-Kontroversen-Perspektiven*. Baltmannsweiler: Burgerbücherei Schneider Verlag, 158-173.
- Hamburger, F. (2012). *Abschied von der kulturellen Pädagogik. Plädoyer für einen Wandel sozialpädagogischer Konzepte*. Weinheim & Basel: Beltz Juventa.
- Hinnenkamp, V. (2005). 'Zwei zu bir miydi?'. Mischsprachliche Varietäten von Migrantenjugendlichen im Hybriditätsdiskurs. In V. Hinnenkamp & K. Meng (Eds.), *Sprachgrenzen überspringen*. Tübingen: Narr, 51-103.

- Hoffmann, E. (2008). Das TOPOI-Modell – eine Heuristik zur Analyse interkultureller Gesprächssituationen und ihre Implikationen für die pädagogische Arbeit. In G. Auernheimer (Eds.), *Interkulturelle Kompetenz und pädagogische Professionalität*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 125-152.
- Kahl, R. (2017). Bulimielernen. Wirklich? Oder: Das grosse Projekt des eigenen Lebens! In F. Durczok & S. Lichter (Eds.), *Integration als Bildungsaufgabe? Herausforderungen, Möglichkeiten, Chancen*. Baltmannsweiler: Schneider Hohengehren, 85-100.
- Karakaşoğlu, Y. (2013). Diversität der Lebenswelten. In A. Holzbrecher (Eds.), *Interkulturelle Schule. Eine Entwicklungsaufgabe*. Schwalbach: Debus Pädagogik, 91-116.
- Krüger-Potratz, M. (Eds.) (2002). *Mehrsprachigkeit macht Europa. Texte und Dokumente zu Mehrsprachigkeit und Schule*. Interkulturelle Studien 38. Arbeitsstelle Interkulturelle Pädagogik am Fachbereich 06, Erziehungswissenschaft und Sozialwissenschaften der Westfälischen Wilhelms-Universität Münster.
- Kuckartz, U., Dresing, Th., Rädiker, S. & Stefer, C. (2008). *Qualitative Evaluation. Der Einstieg in die Praxis*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.
- Lenhard, G. (1990). Ethnische Identität und sozialwissenschaftlicher Instrumentalismus. In E. J. Dittich & F.-O. Radtke (Eds.), *Ethnizität, Wissenschaft und Minderheiten*. Opladen: Westdeuter Verlag, 191-213.
- Mikhail, Th. (2017). Was jetzt: Integration oder Bildung? Eine Antwort der Erziehungswissenschaft! Frage: Entweder – oder? In F. Durczok & S. Lichter (Eds.), *Integration als Bildungsaufgabe!? Herausforderungen, Möglichkeiten, Chancen*. Baltmannsweiler: Schneider Hohengehren, 9-19.
- Nodari, C. & De Rosa, R. (2003). *Mehrsprachige Kinder. Ein Ratgeber für Eltern und andere Bezugspersonen*. Bern, Stuttgart & Wien: Haupt.
- Punch, K.F. (2009). *Research Methods in Education*. Los Angeles et al.: SAGE.
- Riehl, C. M. (2014). *Sprachkontaktforschung. Eine Einführung*. Tübingen: Narr.
- Rösch, H. (2017). Migration und sprachliche Bildung. In F. Durczok & S. Lichter (Eds.), *Integration als Bildungsaufgabe? Herausforderungen, Möglichkeiten, Chancen*. Baltmannsweiler: Schneider Hohengehren, 62-84.
- Rüsen, J. (1996). Kollektive Identität und ethnischer Konflikt im Prozess der Modernisierung. In W. Heitmeyer & R. Dollase (Eds.), *Die bedrängte Toleranz*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 142-152.
- Schader, B. (Eds.) (2006). *Albanischsprachige Kinder und Jugendliche in der Schweiz. Hintergründe, Sprach- und schulbezogene Untersuchungen*. Zürich: Pestalozzianum.
- Schneider, W. L. (1992). Hermeneutische Einzelfallkonstruktion und funktionsanalytische Theoriebildung. Ein Versuch ihrer Verknüpfung, dargestellt am Beispiel der Interpretation eines Interviewprotokolls. In J. H. P. Hoffmeyer-Zlotnik (Eds.), *Analyse verbaler Daten: über den Umgang mit qualitativen Daten*. Opladen: Westdeutscher Verlag, 168-215.
- Schramm, K. (2016). Empirische Forschung. In D. Caspari, F. Klippel, M. Legutke & K. Schramm (Eds.), *Forschungsmethoden in der Fremdsprachendidaktik. Ein Handbuch*. Tübingen: Narr Franke Attempto, 49-58.
- Trommsdorf, G. (2000). Internationale Kultur? Kulturpsychologische Aspekte der Globalisierung. In I. Gogolin & B. Nauck (Eds.), *Migration, gesellschaftliche Differenzierung und Bildung*. Opladen: Leske + Budrich, 387-414.

*

Кусевска, М., Ивановска, Б. & Даскаловска, Н. (2017). *Прагматичка компетенција кај македонските изучувачи на англискиот и на германскиот јазик*. Штип: Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Филолошки Факултет.

Naxhi Selimi

University of Teacher Education Schwyz, Switzerland

Cultural Factors in Language Learning – A study on Children of Macedonian Origin in Switzerland

Abstract: This article presents selected results from a pilot study on the linguistic-cultural practices of students (N=18) of Macedonian origin in Switzerland and the influence of their parents' linguistic-cultural attitudes on the writing skills of their children. The data collected in 2012 and 2016 by means of questionnaires, interviews and school texts form the basis for this. According to data, the Macedonian pupils surveyed in Switzerland do not succeed in closing the gaps in their writing skills of German as a second language in the course of their schooling and thus leave the nine-year elementary school with below-average written language skills. Their first language, Macedonian, on the other hand, shows a progression which is due to the support of parents, peers and, in particular, the teaching of Macedonian. Here, too, their language skills are below average. According to our data, positive language attitudes of parents without targeted school support from the outset are not sufficient to be successful in text writing.

Keywords: *plurilingualism, multiculturalism, transculturalism, interculturalism, migration, identity, Macedonian.*

ГОД. IV
БР. 7

ПАЛІМПСЕСТ

PALIMPSEST

VOL. IV
NO 7